

ENTREVISTA

Albert Mestres

Poeta i narrador

“La xafarderia és literatura i la literatura és xafarderia”

LOURDES DOMÍNGUEZ

‘Vides de tants’ (Proa) i ‘El conte de la llacuna’ (Empúries), dos reculls de contes d’Albert Mestres, coincideixen a les llibreries. Si l’un comença amb una sèrie de relats on la tafaneria hi té un paper principal, el segon ens endinsa en els mites i llegendes dels huave, uns indis mexicans que formen una nació més petita que un barri de Barcelona. Mestres acaba de traduir ‘City’ (La Magrana), l’última novel·la d’Alessandro Baricco

L.D. ¿Escollint el títol ‘Vides de tants’, vol fer referència que es tracta de contes que parlen de situacions quotidianes?

A.M. Els primers contes que es van escriure, ja abans de l’Estat Mitjà, van ser les *Vides de sants* i em va fer gràcia fer una mena de joc de paraules i fer-hi referència canviant només una lletra. A més, els personatges dels contes de la primera part del llibre podríem dir que són de tot menys sants.

L.D. ¿Considera que ‘Vides de tants’ es divideix en dos grans blocs o el llibre presenta una unitat en conjunt?

A.M. Crec que hi ha dues parts diferenciades, perquè els contes del primer bloc, titulat *La vida quotidiana*, tenen poc a veure amb la resta de relats.

L.D. I dintre de cadascuna d’aquestes dues parts del llibre, ¿ha buscat punts d’unió entre els diferents relats?

A.M. Els contes de *La vida quotidiana* sí que formen una unitat, perquè es tracta d’històries enllaçades. En canvi, els relats del segon bloc poc tenen en comú. Tenen la unitat que els pot donar el fet d’ha-

XAVIER BERTRAN

ver estat escrites pel mateix autor, però res més.

L.D. Al final del llibre hi ha escrit: “Tota diferència amb la realitat és pura coincidència...”

A.M. Si m’expliques tu què vol dir t’ho agrairé!

L.D. Oh, no sóc jo qui l’he triada, aquesta frase...

A.M. Vaig decidir posar-la-hi perquè és un contrasentit, un impossible.

L.D. Un dels verbs que més es repeteix als contes del bloc ‘La vida quotidiana’ és el verb ‘dir’. A més, moltes vegades, als personatges els fa dir el que diuen altres. ¿És un recurs per insistir en l’oralitat d’aquests contes?

A.M. El “diu que diu” o el “vaig dir jo, va dir”, per exemple, volen donar la idea que estem davant de relats explicats de viva veu. Però a més a més de l’oralitat dels contes, el que en realitat vull remarcar és que es tracta de tafaneries. Els contes mai arriben de la mà dels seus protagonistes directes sinó a través de la versió que n’ha fet una segona o una tercera persona. Per això hi

apareix una cadena de “dius”.
L.D. ¿La tafaneria pot ser literatura?

A.M. I tant! De fet, la xafarderia és literatura i la literatura és xafarderia. Gairebé totes les situacions que s’expliquen als contes del primer bloc de *Vides de tants* són anècdotes tretes d’un llibre de Sigmund Freud titulat *Psicopatologia de la vida quotidiana*. No hi crec gaire en els mètodes de Freud, però aquesta obra és pura tafaneria i em vaig divertir moltíssim llegint-la.

L.D. Alguns dels contes de ‘Vides de tants’ estan protagonitzats per escriptors. La imatge que es desprèn d’aquesta professió no és gaire afalagadora...

A.M. És que em sembla que, des del punt de vista dels lectors, els escriptors mai sortim gaire ben parats. Els lectors poden admirar o no la qualitat dels nostres productes, però la majoria veuen els escriptors (com passa amb tots els artistes en general) com a figures bastant vanitoses.

L.D. Per què l’A i l’O, els escriptors del darrer conte, en lloc de tenir noms només tenen una inicial?

A.M. Perquè un dia que en Franz Kafka estava de bon humor, va ressuscitar i em va dictar el conte a l’orella.

L.D. No cola...

A.M. Feia broma. Volia dir que el darrer conte de *Vides de tants* és com una rèplica a Franz Kafka, perquè està inspirat en la seva manera d’escriure. Al mateix temps, però, és un relat molt contemporani, perquè vol mostrar el món dels escriptors d’ara. Més ben dit, més que al dels escriptors, fa referència al món editorial actual.

L.D. ¿La tragèdia de l’escriptor protagonista del darrer conte és que el lector giri el darrer full del llibre? Tem aquest moment?

A.M. Per a un personatge, el fet que el lector giri l’últim full és sinònim de mort, perquè significa que deixa d’existir. Per a l’autor, és menys greu, però també és una tragèdia, perquè també deixa de ser protagonista d’una parcel·la de la vida del lector.

L.D. Parlem ja del segon llibre que acaba de publicar: ‘El conte de la llacuna’. Al pròleg explica que ha partit d’un estudi antropològic de l’italià Gerardo Bamonte sobre els mites i llegendes dels indis huave. ¿Li ha estat difícil donar forma literària a un document antropològic?

A.M. No, perquè són uns contes que em van fascinar tant que pràcticament són ells mateixos els que em van obligar a fer-ho.

▶ ▶ ▶

Una vida de tantes

▶ Albert Mestres (Barcelona, 1960) ha conreat pràcticament tots els gèneres: poesia, teatre, conte, novel·la i assaig. Activista en diferents publicacions *underground* dels vuitanta, a començament dels noranta sortia el seu primer llibre: el poemari *O res*. El 1998, va estrenar l’acció poètica *Comèdia* i el 1999 publicava el llibre de poemes *A sac. Ales de cera* (1996), la seva primera novel·la, gira al voltant del tema de la bogeria durant l’època de la caiguda del Mur de Berlín. La seva segona incursió en el món de la novel·la va ser dos anys més tard, quan va publicar *La ela de Milet*. L’obra narra la història d’una amistat nascuda a l’època de l’adolescència que esdevé impossible a l’edat adulta, quan la sida fa acte de presència. Pel que fa al món del teatre, Albert Mestres ha estrenat l’òpera *La petita bufa* (1995) i la fàula *La llet del paradís* (1996). També ha publicat el text dramàtic *La bufa* (1998) i les peces *Contes estigis i Peça cua per a l’informe per a una acadèmia de Kafka* (les dues el 1999).

Com a traductor, Mestres s’ha enfrontat a textos de Sade, Villiers de l’Isle-Adam, Marcial, Tommaso Landolfi, Charles Nodier, George Steiner i Fernando Pessoa. La seva darrera tra-

ducció que ha arribat a les llibreries és la de *City*, l’última novel·la d’Alessandro Baricco.

Finalment, acaben de sortir dos reculls de contes. *Vides de tants* s’inicia amb un bloc de contes, que du el títol de *La vida quotidiana*, on tots els personatges es veuen immersos en una gran xarxa de tafaneries. A la segona part, en canvi, hi trobarem des d’una mare i un fill incestuosos fins a un esclau a Pompeia, una dona cornuda que es venja de forma macabra, un poeta oblidat de tots i de tothom, una índia ultratjada o un escriptor que perd l’oremus el dia de Sant Jordi. Res a veure tenen, doncs, aquests contes amb els relats d’*El conte de la llacuna* (vegeu la crítica a la pàgina XIV). Aquesta obra dona forma literària als mites i llegendes dels indis huave tot fusionant-los en un únic relat. Llegint-lo descobrirem que Ndiec Oic és la serp mítica de banyes i llengua d’or, que els montioc són éssers sobrenaturals de la pluja, que les saap ceeb són bruixots que recorren de tres en tres els volts dels pobles sota l’aspecte de dones joves o que la història de Ndiaj, el nen orfe que tenia poders i virtuts especials, s’assembla molt a la història de Jesucrist, malgrat que és anterior.